

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาของแผนการศึกษาแห่งชาติ

การศึกษาของไทยเริ่มมาตั้งแต่สมัยพ่อขุนรามคำแหงประดิษฐ์อักษรไทย ต่อมา สมัยแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช มีคำราราจินตคามณี แต่งโดยพระโหราธิบดี ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่สาม ได้สร้างวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม เพื่อเก็บ รวบรวมความรู้จารึกบนแผ่นหิน แผนการศึกษาฉบับแรกเกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ห้า เมื่อ เปลี่ยนการปกครองพุทธศักราช 2475 มีการตั้งกรมการปรับปรุงการศึกษา เพราะ การศึกษาเป็นหลักประกันหลักหนึ่งในหลักหกประการของคณะราษฎร และจากการปฏิวัติ พุทธศักราช 2501 ได้มีการพิจารณาปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ และจัดตั้งสภาการศึกษา แห่งชาติขึ้น สภาการศึกษาแห่งชาติได้ดำเนินการสำเร็จเป็นแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2503 ในปี 2517 คณะรัฐมนตรีได้ตั้งคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูป- การศึกษา ซึ่งได้พิจารณาเสนอแนวทางจัดการศึกษา ให้เหมาะสมกับกาลสมัย เศรษฐกิจ และสังคม จึงเป็นแนวทางวางแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับต่อมา โดยเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2520 ได้มีการประชุมคณะรัฐมนตรี มีมติอนุมัติ แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา¹

¹"แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520," วารสารสามัญศึกษา 14: 5 (พฤษภาคม 2520): 30-31.

ความเป็นมาของโรงเรียนราษฎร์

นานาประเทศต่างก็มีทรรศนะตรงกันว่า การให้การศึกษาก่ออาณานิคมประชาราษฎร์ มีอุปสรรคขวางหน้านานาประการ แต่กระนั้นก็ดี ทุก ๆ ประเทศก็ปักใจว่า การให้การศึกษานั้นเป็นสิ่งสำคัญที่สุด และล้วนแต่อาศัยการศึกษาเป็นหลักเพื่อเตรียมบรรดาประชาชนพลเมืองของตนให้พร้อมไว้สำหรับกาลภายหน้า ทั้งนี้ก็ด้วยความมุ่งมาตปรารถนาที่จะเห็นชาติบ้านเมืองเจริญรุ่งเรืองสืบต่อไป¹

การจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง ทั้งถึงและเป็นธรรม ทั้งในค่านิยมและคุณภาพ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรในด้านการเงินและด้านอื่นอย่างมหาศาล ซึ่งรัฐไม่อาจดำเนินการได้โดยลำพัง การหาทางระดมทุนและทรัพยากรจากด้านต่าง ๆ จึงเข้ามาสู่ดุลยพินิจของรัฐ โดยทั่วไปแล้ว แหล่งเงินทุนนอกประเทศไม่ว่าในรูปใดเป็นสิ่งที่ยังไม่ควรพิจารณา トラบเท่าที่เงินทุนภายในประเทศยังพอจะหาได้ เพราะจะทำให้มีภาระต่อการเสี่ยงที่ประเทศจะต้องเป็นอาณานิคมทางเศรษฐกิจและปัญหาของประเทศเจ้าของเงินทุน จึงมีการหันมาพิจารณาแหล่งเงินทุนในประเทศเป็นเบื้องต้น ด้วยเหตุนี้เอกชนจึงเข้ามามีบทบาทในการช่วยแบ่งเบาภาระในการจัดการศึกษาของชาติ โดยมีหลักการเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและปริมาณของบริการทางการศึกษา และเพื่อให้ทุกฝ่ายที่สนใจ มีความสามารถ และมีกุศลเจตนาในอันที่จะช่วยจัดการศึกษาของชาติได้มีส่วนร่วมด้วย²

¹ เอคการ์ ฟอร์, "การศึกษาและอนาคตของมนุษยชาติ," แปลโดย อำนาง บุญศิริวิบูลย์. เรียบเรียงโดย บรรจง ชูสกุลชาติ. วิทยาราย 75: 1-2 (มีนาคม-มิถุนายน 2519): 113.

² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กองสถิติและวิเคราะห์ภาวะการศึกษา, "บทบาทของเอกชนในการช่วยจัดการศึกษาของชาติ ในช่วงปีการศึกษา 2513-2518."

เอกชนได้เข้ามามีบทบาทช่วยจัดการศึกษาของชาติเป็นเวลานานแล้ว โดยมีชื่อเรียกว่า "โรงเรียนเซนต์จอร์จ" เปิดทำการสอนตามแบบอย่างโรงเรียนหลวงเป็นครั้งแรกเมื่อพุทธศักราช 2391 การจัดการศึกษาของเอกชนที่เรียกว่า "โรงเรียนราษฎร์" ซึ่งต้องมีการขออนุญาตจัดตั้ง และรัฐเข้าไปควบคุมดูแล มีระเบียบแบบแผนที่แน่นอนนั้น เริ่มมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2448¹

องค์กรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบงานเกี่ยวกับโรงเรียนราษฎร์เป็นแห่งแรกคือ แผนกโรงเรียนราษฎร์ กองสามัญศึกษา กรมศึกษาธิการ ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งกระทรวงทบวงกรมพุทธศักราช 2476 ต่อมาได้ขยายเป็นกองโรงเรียนราษฎร์และประชาบาล กรมสามัญศึกษา ครั้นสุดท้ายได้มีการโอนงานของกองโรงเรียนราษฎร์ในกรมวิสามัญศึกษาไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 273 ลงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2515²

ความสำคัญของเอกชนที่มีส่วนช่วยแบ่งเบาภาระการจัดการศึกษาของรัฐ ได้ระบุไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2503³ ในส่วนของแนวจัดการศึกษาว่า

"19. รัฐพึงส่งเสริมและบำรุงการศึกษา โดยถือว่าการศึกษาที่มีความสำคัญในระดับแรกแห่งกิจการของรัฐ

20 การจัดระบบการศึกษา เป็นหน้าที่ของรัฐโดยเฉพาะ สถานศึกษาทั้งปวงย่อมอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐ

23 การจัดให้มีสถานศึกษานั้น รัฐใช้วิธีแบ่งแรง คือรัฐจัดเองบ้าง และส่งเสริมให้คณะหรือเอกชนจัดบ้าง

¹ เรื่องเดียวกัน.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 1-2.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 2.

24 รัฐพึงส่งเสริมโรงเรียนราษฎร์และอุดหนุนตามระเบียบที่กำหนดไว้ และในแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520¹ ใ้กล่าวถึงการจัดการศึกษาของเอกชน ในส่วนของแนวนโยบายการศึกษาของรัฐว่า

"10 รัฐพึงส่งเสริมและบำรุงการศึกษา โดยถือว่าการศึกษามีความสำคัญใน อันดับสูงยิ่งแห่งกิจการของรัฐ

การจัดระบบการศึกษาเป็นหน้าที่ของรัฐโดยเฉพาะ

การจัดการศึกษาทั้งปวงย่อมอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐ

23 รัฐพึงระดมเลือกสรรทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งจากรัฐ ท้องถิ่น เอกชน และผู้รับการศึกษา มาใช้ในการจัดการศึกษา หาวิธีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยคำนึงถึงความเสมอภาคระหว่างท้องถิ่น และสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

24 รัฐพึง เปิดโอกาสให้เอกชนร่วมรับภาระจัดการศึกษาได้ภายในขอบเขต ที่รัฐกำหนด แต่รัฐจะต้องดูแลให้สถานศึกษาของเอกชนทุกระดับ ทุกประเภท ทั้งที่จัดเป็น การศึกษาในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียนดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายแผนงาน และโครงการทางการศึกษาของชาติ ทั้งนี้การศึกษาที่เอกชนจัดขึ้น จะต้องไม่แสวงหาผล กำไรเกินควร"

ความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษา

มัธยมศึกษาได้แก่การศึกษาที่อาศัยประถมศึกษาเป็นพื้นฐาน มุ่งหมายจะสำรวจ และส่งเสริมความสนใจและความถนัดตามธรรมชาติของเด็ก เพื่อให้เด็กได้มีความรู้และ ทักษะอันเพียงพอแก่การประกอบอาชีพ หรือให้ได้มีพื้นฐานความรู้อันจำเป็นแก่การดำรง- ชีวิตหรือเพื่อการศึกษาที่สูงขึ้น และเป็นการศึกษาในระดับที่พึงคำนึงถึงเอกัตภาพ จึงจัดเป็น

¹ แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520. (กรุงเทพ: อักษรบัณฑิต, 2520.)

สายสามัญเพื่อความรู้ทั่วไปบ้าง และสายอาชีพเพื่อให้ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ บ้าง¹ ตามความมุ่งหมายของหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2503² ได้ระบุไว้ว่า

1. เพื่อให้ได้มีการศึกษาทั่วไปอันเหมาะสมแก่วัยและสภาพสังคม และให้ได้มีการศึกษาเฉพาะตามความสามารถ และความสนใจของแต่ละบุคคล
2. เพื่อให้ได้มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ตลอดจนมีส่วนช่วยส่งเสริม การสาธารณสุขของชุมชน
3. เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีทัศนคติอันพึงปรารถนา สามารถอยู่และทำงาน ร่วมกับหมู่คณะได้ดียิ่ง
4. เพื่อให้ได้มีความรู้และทักษะอันเพียงพอแก่การประกอบอาชีพหรือได้มี พื้นฐาน ความรู้อันจำเป็นแก่การฝึกฝน หรือการศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของมัธยมศึกษากล่าวโดยสรุปแล้ว กอ สวัสดิ์พานิชย์³ และ สมชัย วุทธิปริษา⁴ มีความเห็นว่า มีความมุ่งหมายสำคัญอยู่ 2 ประการคือ ประการแรก ให้นักเรียนมีโอกาสเล่าเรียนต่อในระดับสูง ประการที่สองให้มีความรู้ความชำนาญและ

¹แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2503. (กรุงเทพมหานคร: อักษรบัณฑิต, 2503).

²วรวิทย์ วชิรธรรการ, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2520), หน้า 37-38.

³กอ สวัสดิ์พานิชย์, "ผู้กำกับการแสดงมัธยมศึกษา," ศูนย์ศึกษา 18: 2 (ตุลาคม-ธันวาคม 2515): 21.

⁴สมชัย วุทธิปริษา, "คิดเรื่องมัธยมศึกษา," ศูนย์ศึกษา 18: 2 (ตุลาคม-ธันวาคม 2515): 29.

ได้รับการฝึกฝนที่จะออกไปประกอบอาชีพเป็นกำลังคนระดับกลาง (skilled workers) ของประเทศ ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ มานิต บุญประเสริฐ¹ เช่นเดียวกัน นอกจากนี้แล้ว ในปีการศึกษา 2518 ได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย เพราะมีความจำเป็นจะต้องปรับปรุงระบบการศึกษาให้พัฒนาสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อให้สามารถสร้างคนที่มีคุณภาพสนองความต้องการของสังคม เป็นการจัดการศึกษาเพื่อมวลชนอย่างแท้จริง

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518² ระบุว่า

1. เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีศีลธรรม รู้จักสิทธิหน้าที่ รู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี ตลอดจนมีทัศนคติในการเสริมสร้าง ความเป็นธรรมในสังคมประชาธิปไตย
2. เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย มีวินัยในตนเอง มีน้ำใจเป็นนักกีฬา ตลอดจนมีความรับผิดชอบตอตนเอง ครอบครัวและสังคม
3. เพื่อให้เห็นคุณค่า และดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวัฒนธรรมไทย
4. เพื่อให้มีความรู้และทักษะเป็นพื้นฐานเพียงพอแก่การดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ การฝึกงาน หรือการศึกษาเพิ่มเติม ทั้งนี้ให้คำนึงว่า การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง และการมีพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพียงพอเป็นส่วนประกอบสำคัญ

¹มานิต บุญประเสริฐ, "การศึกษาความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษาไทย" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512).

²กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 (กรุงเทพมหานคร: แผนกช่างพิมพ์โรงเรือนสารพัดช่างพระนคร, 2518), หน้า 1.

5. เพื่อให้รู้วิธีการเรียนรู้ มีนิสัยในการฝึกฝนหาความรู้และทักษะอยู่เสมอ
6. เพื่อให้รู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักตัดสินใจอย่างถูกต้อง มีเหตุผล รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
7. เพื่อให้เข้าใจปัญหาการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศในปัจจุบัน
8. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อสมาชิกทุกคน และมีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ มีความซื่อสัตย์ รู้จักประหยัดในการบริโภค การสงวนและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ
9. เพื่อให้มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ตลอดจนให้รู้จักช่วยรักษาและส่งเสริมการสาธารณสุขของชุมชน

สภาพของโรงเรียนราษฎร์

นักเรียนของโรงเรียนราษฎร์นั้น พา ไชยเดช¹ ได้กล่าวถึงสภาพของนักเรียนโรงเรียนราษฎร์โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. สมัครใจเรียนเพราะเห็นแก่ความสะดวก ความมีมาตรฐานสูงกว่าของโรงเรียนราษฎร์เทียบกับโรงเรียนรัฐบาล และผู้ปกครองพร้อมที่จะจ่ายค่าใช้จ่ายตามระเบียบของโรงเรียนได้
2. สมัครใจเรียนตามข้อ 1. แต่ผู้ปกครองไม่พร้อมที่จะจ่ายค่าใช้จ่ายตามระเบียบของโรงเรียน ต้องจำเป็นจนขวยควยความไม่สะดวก ทำให้เกิดความรู้สึกถึงความแพงกว่าของค่าใช้จ่ายในโรงเรียนราษฎร์

¹พา ไชยเดช, "สภาพปัจจุบันและปัญหาการศึกษาเอกชน ในระดับโรงเรียนราษฎร์ ตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาสายสามัญ," ศูนย์ศึกษา 20: 2 (ตุลาคม-ธันวาคม 2517): 59.

3. ไม่สมัครใจเรียน แต่ต้องจำใจเรียนในโรงเรียนราษฎร์ เพราะไม่อาจเข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐได้ และมีความรู้ดีกรุนแรงในความยุติธรรม ความเสมอภาคทางการศึกษา เนื่องจากต้องเสียค่าใช้จ่ายแพงกว่าโรงเรียนของรัฐ ทั้งที่สามารถมีเงินจ่ายค่าบริวารการศึกษาและไม่มี

สำหรับจำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ผลการวิเคราะห์ของกองสถิติและวิเคราะห์ภาวะการศึกษา¹ พบว่าในปีการศึกษา 2513 มีจำนวนใกล้เคียงกับนักเรียนโรงเรียนรัฐบาล คืออัตราส่วนของนักเรียนโรงเรียนราษฎร์ต่อรัฐบาลเท่ากับ 45.1 : 54.9 ในปีต่อ ๆ มานักเรียนของโรงเรียนรัฐบาลมีอัตราการเพิ่มที่สูงกว่าโรงเรียนราษฎร์ เป็นเหตุให้สัดส่วนนักเรียนของโรงเรียนรัฐบาลสูงกว่าโรงเรียนราษฎร์มากขึ้นทุกปี จนกระทั่งปีการศึกษา 2518 อัตราส่วนนักเรียนระดับนี้ของโรงเรียนราษฎร์ต่อรัฐบาลเท่ากับ 20.5 : 79.5 ตามตารางที่ 1 003507

สำหรับผลการสอบไล่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญจากการวิเคราะห์ของกองสถิติและวิเคราะห์ภาวะการศึกษา² นั้นมีอัตราสอบไล่ได้ต่ำมาก โดยเฉพาะนักเรียนโรงเรียนราษฎร์ต่ำกว่าโรงเรียนรัฐบาลทุกปี ยกเว้นปีการศึกษา 2513 เท่านั้น อัตราการสอบไล่ได้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนรัฐบาลเพิ่มขึ้นทุกปี ในปีการศึกษา 2513 อัตราส่วนการสอบไล่ได้แก่นักเรียนโรงเรียนราษฎร์ต่อรัฐบาลเท่ากับ 70.6 : 69.6 และในปีการศึกษา 2517 อัตราส่วนการสอบไล่ได้แก่นักเรียนโรงเรียนราษฎร์ต่อรัฐบาลเท่ากับ 59.8 : 77.6 ตามตารางที่ 2

¹สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กองสถิติและวิเคราะห์ภาวะการศึกษา, "บทบาทของเอกชนในการช่วยจัดการศึกษาของชาติ ในช่วงปีการศึกษา 2513-2518.", หน้า 15.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 28.

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาล จำแนกตามชั้น
ปีการศึกษา 2513-2518

ปีการศึกษา	มัธยมศึกษาปีที่ 4			มัธยมศึกษาปีที่ 5			รวมมัธยมศึกษาตอนปลาย		
	ราษฎร์		รวม	ราษฎร์		รวม	ราษฎร์		รวม
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ	
2513	16,431	41.7	39,431	11,548	51.0	22,658	27,979	45.1	62,089
2514	15,661	39.3	39,803	11,830	45.0	26,269	27,491	41.6	66,072
2515	15,000	36.1	41,495	11,481	41.1	27,909	26,481	38.1	69,404
2516	14,772	29.3	50,459	10,431	33.5	31,142	25,203	30.8	81,601
2517	14,549	24.6	59,075	9,304	28.7	32,368	23,853	26.0	91,443
2518	13,954	19.6	71,260	9,094	22.3	40,718	23,048	20.5	111,978

- ที่มา: 1) สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรีและกองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ, รายงานการศึกษาและรายงานครุ ปีการศึกษา 2513-2516.
- 2) สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรีและกองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ, รายงานเบื้องต้น รายงานการศึกษาและรายงานครุ ปีการศึกษา 2517.
- 3) ฝ่ายวิเคราะห์สถิติและแสดงภาวะ กองสถิติและวิเคราะห์ภาวะการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สถิติ-ทางการศึกษาปีการศึกษา 2518.

ตารางที่ 2 ผลการสอบไล่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญของ
โรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาล ปีพุทธศักราช 2513-2517

ปี	โรงเรียนราษฎร์			โรงเรียนรัฐบาล			รวม		
	ผู้เข้าสอบ	ผู้สอบได้	ร้อยละ	ผู้เข้าสอบ	ผู้สอบได้	ร้อยละ	ผู้เข้าสอบ	ผู้สอบได้	ร้อยละ
2513	26,391	18,644	70.6	30,582	21,287	69.6	56,871	39,833	70.0
2514	27,774	17,405	62.2	35,786	25,930	72.5	63,760	43,335	68.0
2515	27,061	17,744	65.6	41,937	29,274	69.7	68,915	46,899	68.1
2516	28,243	20,328	72.0	51,083	39,162	76.7	73,482	55,186	75.1
2517	20,028	11,986	59.8	61,041	47,373	77.6	81,069	59,359	73.2

หมายเหตุ : ตัวเลขที่แสดงนี้ไม่รวมโรงเรียนสาธิตของกรมการฝึกหัดครูและโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัย

ที่มา : 1) กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
2) กองแผนงานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานการติดตามผลการดำเนินงานการพัฒนาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปี 2517.
3) แผนกสถิติ ฝ่ายวิชาการและวางแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

สำหรับครูโรงเรียนราษฎร์มัธยมศึกษา กองสถิติและวิเคราะห์ภาวะการศึกษา¹ ได้ทำการวิเคราะห์ที่แสดงไว้ในตารางที่ 3 นั้นจะเห็นว่าครูโรงเรียนรัฐบาลมีอัตราส่วนสูงกว่าครูของโรงเรียนราษฎร์เล็กน้อยในปีการศึกษา 2513 คือ 52.38 : 47.62 ต่อมาครูของโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มของครูโรงเรียนราษฎร์ ยิ่งกว่านั้นครูของโรงเรียนราษฎร์ยังได้ลดลงในช่วงปีการศึกษา 2517-2518 ยังผลให้อัตราส่วนครูโรงเรียนรัฐบาลสูงกว่าครูโรงเรียนราษฎร์มากในปีการศึกษา 2518 คือร้อยละ 71.02 : 28.98

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 20.

ตารางที่ 3 จำนวนครูประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษาของโรงเรียนราษฎร์
และโรงเรียนรัฐบาลปีการศึกษา 2513-2518

ปีการศึกษา	ราษฎร์		รัฐบาล		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
2513	11,137	47.62	12,249	52.38	23,386
2514	11,798	46.52	13,564	53.48	25,362
2515	12,690	44.48	15,842	55.52	28,532
2516	12,785	41.03	18,374	58.97	31,135
2517	14,092	38.63	22,383	61.37	36,475
2518	11,916	28.98	29,203	71.02	41,119

หมายเหตุ ไม่ได้รวมตัวเลขครูฝ่ายบริหาร และครูจ้างสอนรายชั่วโมง

- ที่มา : 1) สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี และกองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ, รายงานการศึกษาและรายงานครู, รายปี พ.ศ. 2513, 2514, 2515 และ 2516.
- 2) สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี และกองแผนงานสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ, รายงานเบื้องต้น รายงานการศึกษาและรายงานครู พ.ศ. 2517.
- 3) กองทะเบียนและสถิติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สถิติ-โรงเรียนราษฎร์. รายปี พ.ศ. 2513, 2514, 2515, 2516-2517 และ 2518.
- 4) ฝ่ายวิเคราะห์สถิติและแสดงสภาวะการศึกษา กองสถิติ และวิเคราะห์ภาวะการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สถิติทางการศึกษาปีการศึกษา 2518.

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวกับการติดตามผล

การติดตามผลมีความสำคัญในการปฏิบัติงาน การบริหาร และการจัดบริการ
 ด้านต่าง ๆ เป็นอันมากจึงมีผู้ทำการศึกษา วิจัย และเสนอแนะวิธีการดำเนินการติดตามผล
 เบอร์ดี้และคณะ¹ ได้แนะวิธีการดำเนินการติดตามผลที่สำคัญคือ มีคณะกรรมการบริหาร
 ประชุมถึงความจำเป็นในการติดตามผล ทั้งวัตถุประสงค์ของการติดตามผลประโยชน์ที่
 สถานศึกษาจะได้รับ จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ข้อมูลที่เก็บควรได้จากผู้สำเร็จ
 การศึกษาและผู้บังคับบัญชา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย ขบวนการต่าง ๆ และการวิเคราะห์ผล
 จะต้องมีความเชื่อถือได้ โทมัส ดีม² ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการที่ใช้ในการติดตามผล
 ผู้สำเร็จการศึกษาและความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อวิธีการเหล่านั้น โดยตรวจสอบวิธีการ
 ต่าง ๆ จากรายงานการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาของวิทยาลัยในรัฐอิลลินอยส์ แล้ว
 พิจารณาเลือกสรรวิธีการที่ดีที่สุด โดยอาศัยความคิดเห็นของนักบริหารและครูของวิทยาลัย
 ดังกล่าว รวมทั้งบทความที่ได้วิจารณ์ไว้ในหนังสือวารสาร จากนั้นได้วิเคราะห์และเปรียบเทียบ
 เทียบระหว่างวิธีการของสถาบันที่ตัดสินใจว่าดีกับวิธีการที่ได้จากความคิดเห็นว่าน่าจะเป็น
 วิธีการที่ดี ผลการวิจัยสรุปเป็นแนวทาง เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการติดตามผล ดังนี้

¹ Ralph F. Berdie and Others, Testing in Guidance and Counseling. (New York: McGraw-Hill Book Company, Inc., 1963) pp. 151-156.

² Thomas Everett Deam, Jr., Practice and Opinions Related to Follow-up Studies by Public Junior Colleges (An Empirical Study)." Dissertation Abstracts International, Vol. 31, No.2 (August, 1970), p. 674-A.

1. วัตถุประสงค์เบื้องต้นในการติดตามผล ควรจะประเมินและปรับปรุง
 - (ก) การดำเนินการของวิทยาลัยบรรลุดังวัตถุประสงค์ของสถาบันหรือไม่ (ข) หลักสูตร
 - (ค) เนื้อหาวิชา (ง) บริการแนะแนว (จ) การสอน
2. ควรมีหน่วยงานเฉพาะเพื่อการศึกษาติดตามผลซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง
3. การดำเนินการของหน่วยงาน จะต้องอยู่ภายใต้การสั่งการของคณะกรรมการบริหารงาน ซึ่งประกอบด้วยคณะอาจารย์ ผู้บริหาร นักศึกษาปัจจุบัน และกรรมการที่ปรึกษาที่อยู่นอกวงการศึกษา
4. กรรมการที่ปรึกษาที่อยู่นอกวงการศึกษานั้น ควรเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักศึกษาเก่าที่ต้องการติดตามผล
5. ข้อสรุปที่ได้จากการติดตามผลนี้ ควรได้พิมพ์เผยแพร่ ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาได้รับทราบ
6. ข้อเท็จจริงที่ควรรวบรวมจากนักศึกษาเก่า (ก) งานที่นักศึกษาเก่าทำอยู่หรืองานที่ทำหลังจากออกจากสถาบันการศึกษาแล้ว (ข) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มสถาบันการศึกษาแก่นักศึกษาปัจจุบันและอนาคต (ค) นักศึกษาเก่ามีความพอใจในการประกอบอาชีพเพียงไร (ง) ความประทับใจที่ได้รับจากสถาบันการศึกษา
7. วิธีการที่ใช้ในการติดตามผล ควรประกอบด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมกัน เช่น รายงานจากนายจ้าง การสัมภาษณ์ รายงานจากสถาบันการศึกษา การติดต่อทางโทรศัพท์และการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ เป็นต้น
 8. เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ รายงานที่ได้จากนายจ้าง และจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ การวิเคราะห์ขั้นที่ต่างกัน ๆ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบแสดงความคิดเห็น
 9. แหล่งต่าง ๆ ที่ควรติดต่ออย่างสม่ำเสมอ เพื่อช่วยในการติดตามผลได้แก่ (ก) นักศึกษาเก่า (ข) ผู้บังคับบัญชาหรืออาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษา (ค) อาจารย์ (ง) อาจารย์แนะแนว (จ) นักบริหารของสถาบันการศึกษาชั้นสูงรวมทั้งนายทะเบียน
 10. ควรจะมีการคำนวณค่าใช้จ่าย และจัดตั้งงบประมาณเฉพาะไว้ในงบประมาณประจำปีของสถาบันการศึกษานั้น

11. สถาบันการศึกษาควรพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขวิธีการ เมื่อปรากฏว่าการดำเนินการมีสิ่งบกพร่อง

12. สิ่งทีสถาบันควรจัดทำคือ (ก) เตรียมนักศึกษาปัจจุบัน เพื่อการติดตามผลในอนาคต (ข) จัดทำทำเนียบนักศึกษาเก่าให้ทันสมัยเสมอ (ค) จัดวางแผนรวมเพื่อการศึกษาคิดตามผลของสถาบันการศึกษา (ง) วางแผนอย่างละเอียดในการติดตามผลแต่ละครั้ง

ส่วนในด้านการวิจัยเกี่ยวกับการติดตามผลนั้น สมปอง สุขเยี่ยม¹ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการติดตามผลการประกอบอาชีพและศึกษาต่อของนักเรียนพาณิชยการรุ่น 2504 เฉพาะโรงเรียนรัฐบาล ดังกิจกรรมอาชีพศึกษาในพระนครและธนบุรี พบว่า นักเรียนชายเข้าศึกษาต่อร้อยละ 31.31 นักเรียนหญิงได้ศึกษาต่อร้อยละ 16.07 ด้านการทำงาน นักเรียนชายได้ทำงานร้อยละ 44.41 นักเรียนหญิงได้ทำงานร้อยละ 34.82 งานรับราชการเป็นอันดับหนึ่งที่นักเรียนต้องการทำ ความรู้และประสบการณ์จากโรงเรียนนำไปใช้มากที่สุด ส่วนอุปสรรคในการทำงานคือ ขาดความชำนาญในงานที่ปฏิบัติอยู่ ส่วนอรรถพร เขียวถาวร² ได้ทำการวิจัยติดตามผลผู้สำเร็จหลักสูตรระยะสั้นจากโรงเรียนสารพัดช่างธนบุรี รุ่นที่ 16-17 ประจำปีการศึกษา 2508 จำนวนประชากร 254 คน พบว่า ก่อนเข้ามาศึกษา ส่วนมากร้อยละ 73.97 ไม่มีงานทำมาก่อน หลังจากสำเร็จการศึกษาแล้วประมาณสามในสี่ของผู้ที่ไม่ได้ทำงานมาก่อนได้เข้าทำงาน ผู้ที่เรียนแผนก

¹สมปอง สุขเยี่ยม, "การติดตามผลการประกอบอาชีพและศึกษาต่อของนักเรียนพาณิชยการรุ่น 2504" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2506).

²อรรถพร เขียวถาวร, "การติดตามผลผู้สำเร็จหลักสูตรระยะสั้นจากโรงเรียนสารพัดช่างธนบุรี รุ่นที่ 16-17 ปีการศึกษา 2508" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512).

วิชาช่างศึกษาค้นคว้าทำงานทุกคน ส่วนผู้ที่เรียนแผนกวิชาเครื่องยนต์ก็ทำงานน้อยที่สุด อุปสรรคในการทำงานคือมีความรู้ภาคปฏิบัติน้อยไป ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพส่วนตัว เช่นเดียวกับ บราเดอร์ คาร์เร เกนเนอร์¹ ได้ทำการติดตามผลผู้สำเร็จหลักสูตรวิชาอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่จบในตัว (Electronics terminal curriculum) และผู้สำเร็จหลักสูตรวิชาเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นหลักสูตรพื้นฐานของการเรียนในระดับปริญญาต่อไป ผู้วิจัยได้ขอชื่อและที่อยู่ของนักเรียนจากโรงเรียน แล้วส่งแบบสอบถามไปให้ทางไปรษณีย์ถึงนักเรียนดังกล่าว 830 คน และได้รับแบบสอบถามคืน 636 ฉบับ หรือร้อยละ 76.7 ส่งไปถึงผู้รับ 192 ฉบับ ส่วนอีก 2 ราย ถึงแก่กรรมแล้ว ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนหลักสูตรวิชาอิเล็กทรอนิกส์ สามารถหางานด้านวิศวกรรมได้มากกว่านักเรียนที่สำเร็จหลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ ส่วนในด้านเงินเดือนขั้นต้น ความมั่นคงในการประกอบอาชีพ และเงินเดือนขั้นเร็วกว่าไม่มีความแตกต่างกัน

เกี่ยวกับคำถามการฝึกหัดครู อุไรวรรณ บัญจมวดี² ได้ทำการติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษาในภาคการศึกษาท่าและหกพบว่า คะแนนเฉลี่ยของความรู้

¹Brother Carrey Garner, "A Follow-up Study of Electronic Terminal Curriculum Students and Pre-engineering Transfer Curriculum Students in Maryland Junior Colleges for three Entering Terms; Fall 1964, Spring 1965, and Fall 1965," Dissertation Abstracts International, Vol. 31, No. 3 (September 1970), p. 997A-998A.

²อุไรวรรณ บัญจมวดี, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษาในภาคการศึกษา 5 - 6" (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2513).

ความสามารถของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาในด้านวิธีการสอน การใช้อุปกรณ์ การสอน การจัดกิจกรรม การใช้ทรัพยากรในห้องเรียน ยังไม่น่าถือว่าอยู่ในระดับที่น่าพอใจ การทดสอบความแตกต่างระหว่างความเห็นของครูใหญ่และผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาในด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาสามัญ บุคลิกภาพของอาชีพครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยครูใหญ่เห็นว่ามีความสามารถมากกว่า ผู้สำเร็จประกาศนียบัตรส่วนใหญ่เสนอว่าในการฝึกสอนนั้นควรมีอาจารย์นิเทศอย่างใกล้ชิด

เกี่ยวกับการติดตามผลบัณฑิตทางการศึกษา บุญจิตต์ ณ. ลำเลียง¹ ได้ทำการสำรวจการทำงานของบัณฑิตทางการศึกษาปีการศึกษา 2510 จำนวน 1148 คน พบว่าบัณฑิตเกือบทั้งหมดประกอบอาชีพครู สังกัดกรมวิสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา) กรมการฝึกหัดครู กรมสามัญศึกษา และกรมอาชีวศึกษาตามลำดับ โดยเฉลี่ยบัณฑิตสอนสัปดาห์ละ 18 ชั่วโมง นิสิตส่วนใหญ่เป็นนิสิตภาคปรกติและเลือกสาขามัธยมศึกษามากกว่าสาขาอื่น ๆ บัณฑิตมีความเห็นว่า การจัดหลักสูตร การบริหารห้องสมุด และกิจกรรมอื่น ๆ ของสถาบันอยู่ในระดับดีพอควร แต่ส่วนใหญ่ยืนยันว่า สถาบันต่าง ๆ ควรปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยยิ่งขึ้น ส่วนเสริมจิต ชูพินิจ² ได้สำรวจการทำงานของบัณฑิตสาขาบริหารการศึกษา จำนวน 519 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ข้อค้นพบว่าบัณฑิตส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ ทำงานทางด้านการบริหารการศึกษา สังกัดกรมวิสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และกรมการฝึกหัดครู

¹บุญจิตต์ ณ. ลำเลียง, "การสำรวจการทำงานของบัณฑิตทางการศึกษา ปีการศึกษา 2510" (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512).

²เสริมจิต ชูพินิจ, "การสำรวจการทำงานของบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514).

ตามลำดับ บัณฑิตให้ความเห็นว่าความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาได้นำมาใช้ในการปฏิบัติงานมากพอสมควร หลักสูตรควรเน้นภาคปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น ส่วนวิไลวรรณ เจริญพงษ์¹ ได้ทำการติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตครุศาสตร์ โดยสร้างแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่าส่งให้บัณฑิตประเมินความสามารถของตนเอง และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตดังกล่าว ประเมินความสามารถของบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่สอนนักเรียนตรงตามสาขาวิชาเอก วิชาโท ความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต ไม่มีความสัมพันธ์กัน ส่วนใหญ่ผู้บังคับบัญชาและบัณฑิตพอใจในความสามารถของบัณฑิต และวรรณวิไล ชุ่มภิรมย์² ได้ทำการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต สาขาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2511 และ 2512 โดยจะศึกษาผลการทำงานของบัณฑิตว่าได้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการผลิตครูพยาบาลเพียงใด ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังบัณฑิตจำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ได้ทำการสอนตรงกับความรู้ของหลักสูตร ส่วนมากได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ศึกษาไปใช้เป็นประโยชน์ และส่วนมากมีความเห็นว่า แผนกวิชาพยาบาลศึกษามีการปรับปรุงและเพิ่มเติมในค่านี้อาชีวพยาบาล

¹วิไลวรรณ เจริญพงษ์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตครุศาสตร์" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515).

²วรรณวิไล ชุ่มภิรมย์, "การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต สาขาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2511 และ 2512" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514).

ส่วนการติดตามผลบัณฑิตทางแพทยศาสตร์ ภาวิณี อริยกุลกาญจน์¹ ได้ทำการติดตามผลบัณฑิตทางแพทยศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาจาก ศิริราชพยาบาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 407 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตเกือบทั้งหมดประกอบอาชีพแพทย์ บัณฑิตส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่ บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในโรงพยาบาลใหญ่ ๆ ในเมือง ลักษณะงานหลักส่วนใหญ่ทำงานด้านเวชกรรมบัณฑิตชายทำงานในชนบทมากกว่าหญิงเล็กน้อย

ส่วนการติดตามผลบัณฑิตทางวิทยาศาสตร์ ทวีป ศิริรัศมี² ได้ทำการติดตามผลบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้สุ่มตัวอย่างบัณฑิตที่สำเร็จตั้งแต่ปีการศึกษา 2478 ถึง 2512 จำนวน 512 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ประกอบอาชีพครู อาจารย์ รองลงมาคือนักวิเคราะห์วิจัยและอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพในกรุงเทพมหานคร ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ส่วนราชการทั่วไปมีบางส่วนที่อยู่ในสถาบันการศึกษาระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา เอกชน และรัฐวิสาหกิจ ลักษณะงานของบัณฑิตส่วนใหญ่ คือ การสอน มีส่วนน้อยที่เกี่ยวกับการวิจัย การบริหาร การบริการ และอุตสาหกรรม

¹ภาวิณี อริยกุลกาญจน์ "การติดตามผลบัณฑิตทางแพทยศาสตร์" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515).

²ทวีป ศิริรัศมี, "การติดตามผลบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518).

ส่วนงานการติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตปริญญาโทที่สำเร็จการศึกษาจาก
 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2500-2515 ในด้านทัศนคติของผู้บังคับบัญชา
 และผู้ร่วมงาน บุญชัย บุญวิรัตน์¹ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามหาบัณฑิตมีความรู้ ความ
 สามารถในการปฏิบัติงาน อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง การแต่งกาย
 และมารยาทเหมาะสมกับการเป็นครู มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน และความ
 ขยันตั้งใจอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนความสามารถในการเป็นผู้นำ และการผลิตผลงานทาง
 ด้านวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการติดตามผลเพื่อศึกษาการประเมินค่าตนเอง
 และความคิดเห็นที่มีต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา นั้น ประเสริฐ ภูจันทิก² พบว่าผู้สำเร็จ
 การศึกษามหาบัณฑิตประเมินค่าตนเอง ในเรื่องความมั่นใจในตนเองและเรื่องความรับ
 รับผิดชอบในหน้าที่การงานอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง ส่วนความสามารถในการผลิตผลงาน
 ทางด้านวิชาการยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ด้านความคิดเห็นที่มีต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา นั้น
 เห็นว่า ได้ความรู้จากวิชาสามัญในการปฏิบัติงานหรือการสอนมากกว่าวิชาอื่น ๆ และอาจารย์
 ผู้สอนในหมวดวิชาสามัญมีความสามารถในการวัดประเมินผลและใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ
 มากกว่า อาจารย์ผู้สอนในหมวดวิชาการากฐาน

¹ บุญชัย บุญวิรัตน์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตปริญญาโทที่สำเร็จ
 การศึกษาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2500-2515: ทัศนคติของผู-
 บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน," (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา
 ประสานมิตร, 2517).

² ประเสริฐ ภูจันทิก, "การติดตามผลการปฏิบัติงานทางบัณฑิตปริญญาโท
 ที่สำเร็จการศึกษากจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2500-2515: การประเมิน
 ค่าตนเอง" (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร,
 2517).

บุท¹ ได้ทำการติดตามผลผู้สำเร็จปริญญาเอกจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย จอร์เจีย (The University of Georgia) เพื่อจะสำรวจการประกอบอาชีพและทัศนคติของผู้สำเร็จที่มีต่อสถาบัน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่าผู้สำเร็จส่วนใหญ่ทำงานด้านการศึกษาในมหาวิทยาลัย ผู้สำเร็จมีความพอใจในความรู้ ความวิชาการ แต่มีความเห็นว่า ความรู้ด้านสังคมยังไม่ได้รับมากกว่าที่ควร และได้เสนอให้ทางวิทยาลัยจัดกิจกรรมส่งเสริมให้มากขึ้น เช่น ให้มีส่วนในการทำงานกับบุคคลในสายวิชาชีพอื่น เป็นต้น

เกี่ยวกับการติดตามผลการศึกษาของผู้รับทุนรัฐบาลไทยไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศนั้น สุนิศา ไชยนั้นท์² ได้ทำการวิจัยและพบว่า โปรแกรมการส่งผู้รับทุนรัฐบาลไทยไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมาย แต่ยังไม่มีประสิทธิภาพอย่างสมบูรณ์ ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการศึกษาตลอดหลักสูตร ในระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก เป็นเงิน 243,499 บาท และ 298,768 บาท ตามลำดับ ผู้รับทุนรัฐบาลไทยส่วนใหญ่เป็นชาย อายุต่ำกว่า 30 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคพอ ๆ กัน

¹ Edward McFarland Booth, "A Follow-up Study of Alumni who Completed Doctoral Programs in the College of Education at the University of Georgia," Dissertation Abstracts International, Vol 31, No. 12 (June 1971), p. 6446-A.

² สุนิศา ไชยนั้นท์, "การติดตามผลการศึกษาของผู้รับทุนรัฐบาลไทย" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520).

ทั้งนี้ จะเห็นว่าการวิจัยที่ผ่านมา มีวัตถุประสงค์ที่จะประเมินผลหลักสูตรและติดตามความก้าวหน้าของผู้สำเร็จการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ แต่ผู้วิจัยต้องการศึกษาเกี่ยวกับการติดตามผลผู้สำเร็จประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญจากโรงเรียนราษฎร์ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งคาดว่าผลวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของเอกชนตลอดทั้งเป็นแนวทางแก้ไข และควบคุมดูแลจัดการศึกษาของโรงเรียนราษฎร์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญยิ่งขึ้นต่อไป

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย